

Intern kontroll 2017 – kontroll av inköpsrutiner och uppföljning av avtal

Förbrukningsinventarier samt förbrukningsmaterial

Bakgrund

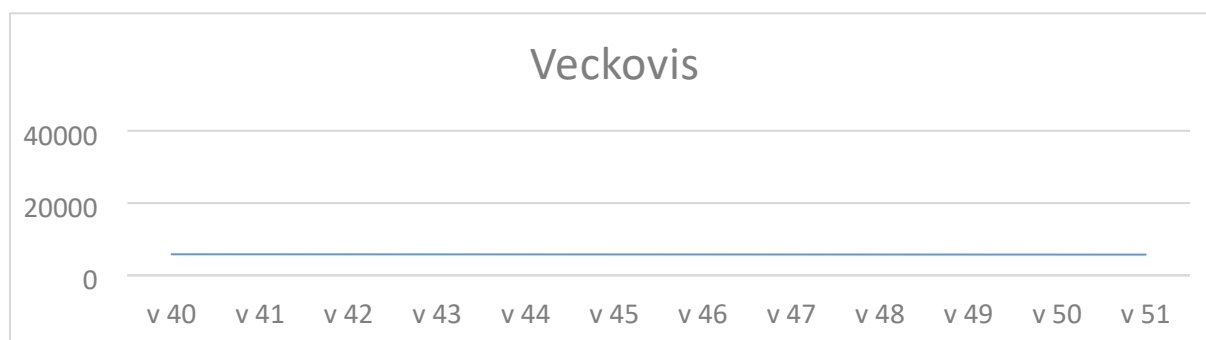
Under våren 2017 genomförde Upphandlingsavdelningen en upphandling avseende "Drifts-, reparations- och underhållsprodukter samt personlig skyddsutrustning" fd Järnhandelsvaror. Detta motsvarar förbrukningsinventarier samt förbrukningsmaterial. Avtal med Ahlsells Sverige AB började gälla 170601.

I september 2017 kontaktades upphandlingsavdelningen av Ahlsells Sverige AB som framställde ersättningskrav / skadeståndskrav mot Kommunen för köp utanför avtal. Kraven grundade sig dels på köp utanför tidigare gällande avtal men även mot det nu gällande. Köpen utanför avtal har de senaste åren uppgått till ca 2 Mkr / år och för perioden 170601 – 171001 till ca 750 000 SEK.

Uppföljning av inköp

Upphandlingsavdelningen har sedan v 40 2017 noggrant följt utvecklingen hur köp utanför avtal med Ahlsells utvecklats sig.

Tabell 1, Köp utanför avtal med Ahlsells

Information om "utanför-köp" har lämnats till Kommunledningsgruppen vid två tillfällen under hösten 2017. Upphandlingsavdelning har sedan november vid aktuella fall tillskrivit Beslutsattestanter när köp utanför avtal skett.

I december 2017 träffade Kommunen en förlikning med Ahlsells Sverige AB.

Det är oroande att köp utanför inte gått ner ytterligare. Vid nuvarande köpmönster är risken uppenbar att kommunen kan få ytterligare ersättningskrav från Ahlsells längre fram under

Tabell 2, Köp utanför avtal av förvaltningar v 40 – 51,

Förvaltning	SEK
Tekniska.förv	33 680
Räddningstjänsten	22 000
Bildnings.förv	10 890
Service.förv	1 175
Kultur- & fritids.förv	925

Social.förv	810
Kommunlednings.förv	0
Samhällsbyggnads.förv	0
Arbetsmarknads.förv	0

Konsulttjänster

Bakgrund

I anvisningar till internkontrollplan anges - uppföljning av konsult. Det har inte varit möjligt att med till buds stående medel genomföra uppföljning av detta område. Svårigheterna ligger i att konsulter upphandlas dels av och för respektive förvaltning, av och för Upphandlingsavdelningen men även direkt utan föregående konkurrensutsättning. Konsulter benämns lite olika och konteras på motsvarande sätt varierande. Istället för Konsulter har Upphandlingsavdelningen valt att kontrollera bemanningstjänster där stora delar av problembilden avseende upphandling och avtalsförvaltning är snarlika.

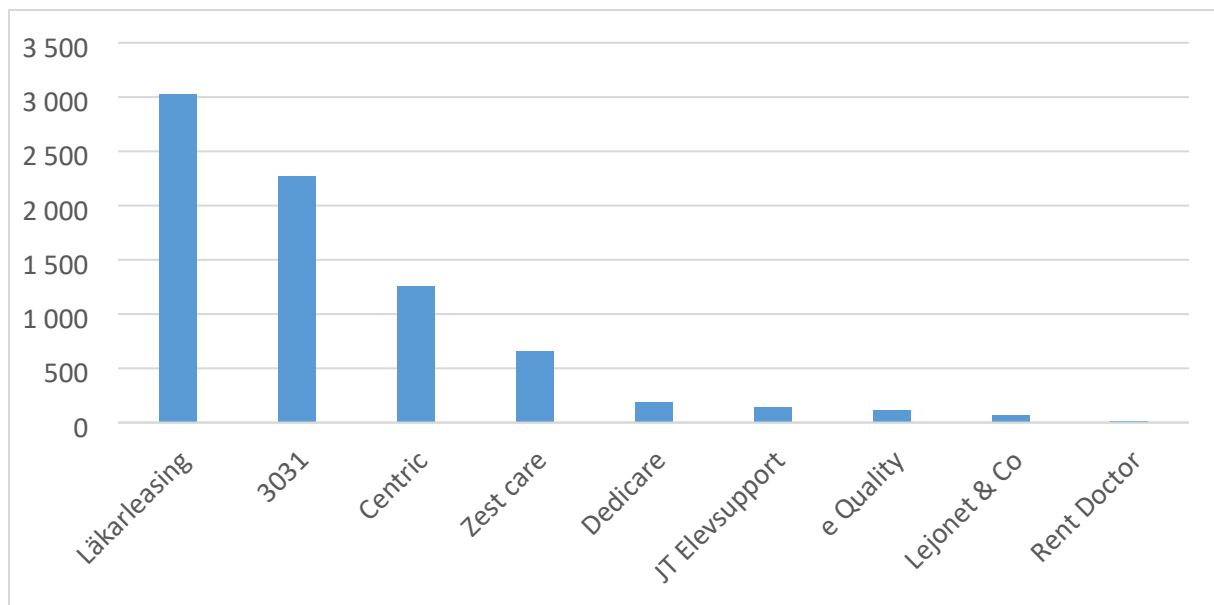
Under våren 2017 genomförde Upphandlingsavdelningen en upphandling avseende Bemanningstjänster. Avtal ingicks 170601 med fem leverantörer för följande kategorier;

- Administration – administratör, sekreterare, kommunikatör
- Ekonomi – ekonom, redovisningsekonom, ekonomiassistent
- Personal – personaladministratör, personalspecialist, lönehandläggare
- Fastighet / Teknik – fastighetsskötare, fastighets.förv, service.tekn, drift.teknik mm
- Vård – sjuksköterska, skolsköterska, fysioterapeut
- Socialomsorg – socialsekreterare, socionom, biståndshandläggare, kurator
- Chefer – chefer med socionomutbildning, skolledare

Uppföljning av inköp

Vid en genomgång av bemanningstjänster konstaterar upphandlingsavdelningen att Kommunen sedan avtal började gälla (170601) endast köpt för ca 90 000 SEK inom avtal (*Lejonet & partner* samt *Rent a Doctor*). Däremot har Kommunen under samma tidsperiod köpt för ca 7,7 Mkr från andra ej upphandlade bemanningsföretag.

Tabell 3 köp bemanningsföretag perioden 170601-171231, Tkr.

När det gäller bemanningstjänster är det mindre antal förvaltningar som nyttjat området.

Tabell 4, köp utanför avtal perioden 170601-171231, Tkr

Förvaltning	SEK
Social.förv	7 530
Bildnings.förv	255
Kommunlednings.förv	70
Arbetsmarknads.förv	0
Kultur- & fritids.förv	0
Räddningstjänsten	0
Samhällsbyggnads.förv	0
Service.förv	0
Tekniska.förv	0

Upphandlingsavdelning har slumpvis jämfört timkostnader för anlitade leverantörer och funnit att dessa legat mellan 610 – 650 SEK och för upphandlade leverantörer 309 – 619 SEK. Skillnaderna är avsevärda

Uppgifterna är hämtade från de utgifter kommunen haft under 4711, Tillfälligt inhyrd personal. Det är inte helt osannolikt att ytterligare köp utanför avtal kan återfinnas under annan kontering.

Analys

Anledningen till de omfattande köpen utanför avtal som skett vid här berörda avtalsområden torde bero på att Kommunen dels vanemässigt fortsatt att köpa som tidigare från gamla leverantörer och enligt gamla upparbetade rutiner. Varken beställare eller Beslutsattestant har tagit reda på vilka aktuella avtal som kommunen har eller förhört sig med de Inköpssamordnare som finns på respektive förvaltning för ändamålet. Informationen som Upphandlingsavdelningen tar fram och som finns tillgängligt på nätet läses ej / når inte ut / är inte tillfyllest och används inte heller.

Det är inte osannolikt att det förekommer ytterligare områden där Kommunen helt eller delvis köper utanför aktuella avtal. Bedömningen är att risken är särskilt stor där kommunen har många Beställare. Riskerna med att köpa utanför avtal är att det kan leda till merarbete, högre kostnader och att avtalsleverantörer kräver ersättning för förlorad handelsvinst.

Förutsättningarna ser olika ut inom kommunens olika förvaltningar. Ansvar för avtalstrohet ligger på respektive förvaltning.

Det är angeläget att kommunen förbättrar sin avtalstrohet. Förslagsvis tar respektive förvaltning fram tydligare rutiner för hur man skall stärka avtalstroheten samt Upphandlingsavdelningen tar tillsammans med Inköpssamrådsgruppen fram utvecklad avtals - / upphandlingsinformation.